

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. XX. De Patientia Dei, Mansuetudine, & Clementia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

CAPVT XX.

De Patientia Dei, Mansuetudine, & Clementia.

172 SEQUITVR nunc vt aliqui de Patientia, Mansuetudine & Clementia Dei dicamus: hæ enim perfectiones vel in misericordia continentur, vel ei penitus sunt annexæ. Quod enim Deus non statim vlciscatur iniurias, sed patienter ferat & expectet emendationem, est ex affectu misericordiæ. Vt autem melius explicentur, vtendum exemplis humanis. Agimus de patientia, non quæ in doloribus, sed quæ in perferendis iniuriis venatur. Sicut igitur inter homines Rex quispiam dicitur *patiens*, qui moderatè fert iniurias, & continet se ab ultione quam facile posset inferre: ita Deus *patiens* dicitur, quia iniurias sibi ab hominibus irrogatas perfert ultione cohibita. Superat autem diuina patientia omnem humanam infinitis interuallis: nam & iniuriæ quæ ipsi inferuntur, infinite sunt maiores quàm quæ hominibus; & ipse omnes eas distinctè videt, cum in eius conspectu & præsentia fiant; & acerrimè sentit, & in promptu habet vindictam, & tamen se cohibet, perferens amaritudines & absinthium peccatorum nostrorum. In conspectu eius sunt ex vna parte immensa beneficia quæ in nos concessit, & stupenda facta quæ pro nobis gessit; ex altera parte simul videt ingratitude nostram, & omnes iniurias quæ per vniuersam terram in ipsum loco gratiarum actionis regeruntur, idololatriam, magiam, blasphemias, hæreses, perfidiam Iudaicam, Mahometicam, Religionis sacræ euerfiones, doctrinæ salutaris peruerfiones, sacrorum profanationes, mysteriorum irrisiones, ferocorum suorum periecutiones: periuria, homicidia, adulteria, foetidas libidines, rapinas, furta, pauperum oppressiones, denique omnium suorum mandatorum & institutorum violationem & contemptum. Videt etiam Christianorum animos terrenis addictos, cælestium bonorum incurios, beneficiorum immemores, ingratos, elatos, rebelles, mundo & carni mancipatos, diuini præceptorum negligentes, ad pœnitentiam difficiles, ad omne opus bonum ignauos, & plurimos ex illis, omnibus vitiis & sceleribus coopertos, ipsisque Ethnicis longè deteriores. Hæc omnia videt clarè, distinctè, & sapientiæ suæ libella trutinat iniuriarum istarum pondus immensum; & quamuis doloris capax non sit, sentit tamen eas acerrimè, imò infinite, & ad vindictam pro-

Dei patientia infinita.

Simul in conspectu Dei sunt omnia beneficia quæ ipse in nos, & omnes iniuria quæ nos in illum refundimus.

pro-

prouocatur. Cernit enim rei indignitatem, suamque maiestatem, & infinitam beneficentiam à sua creatura vilipendi, cohibet tamen iram & manum, etsi mille fulminibus & mille tartaris armatam. Neque solum abstinere à vindicta, sed etiam continuat pristina beneficia, vniuersam naturam, caelestem & terrenam nostris commodis seruire faciens, & ad poenitentiam nos benignè expectans, & insuper excitans, monendo per praedicatorum externos, per inspirationes internas, per Angelicum ministerium, per creaturarum speciem, per Scripturae lectionem, ostentatis praemiis, intentatis suppliciis, propositis exemplis, obiectis terroribus, immissis infirmitatibus, & inflictis variis huius vitae flagellis, ut ad ipsum redeamus, & misericordiae ipsius fruamur bonis. Quid hac patientia admirabilius? Quis unquam Regum iniurias sibi irrogatas vel à subditis, vel ab hostibus, cum vindicandi potestas suppeteret, ita patienter sustinuit? Vix quemquam ab omni memoria antiquitatis reperias, qui post secundam vel tertiam condonationem, ad vindictam non prorumperet, non amplius ferens rei acerbiter. Et quid, obsecro, sunt iniuriae in hominem ad iniurias Dei? nimirum centum denarii, vel potius minutum vnum ad decem millia talentorum, calculus ad montem, gutta ad Oceanum. quò enim maiestas laesi est maior, eò iniuria atrocior: & talis est proportio inter iniurias, qualis inter eos qui iniuria sunt affecti.

*Patientia
Christi.*

His adde patientiam illam quam in suscepta natura praestitit, dum seruilem induit formam, & nouem menses moratur in utero, dum nascitur in stabulo, dum circumciditur, dum quaesitus ad necem fugit in Aegyptum, dum latet usque ad annum trigessimum humili specie, plebeio habitu, conuersatione vulgari, nihil magni praese ferens, dum baptizatur à seruo, dum ieiunat & tentatur ab hoste, dum rudes associat discipulos, dum recipit peccatores & cum eis manducat, dum vicos & castella obiens docet populos & sanat infirmos, dum fatigatur, dum famem, sitim, frigus, aestum, imbres perpetitur, dum crebris iniuriis appetitur, dum conuitiis & contumeliis afficitur, dum discipulorum lauat pedes, dum capitur, constringitur, caeditur, irridetur, despuitur, flagellatur, coronatur spinis, perforatur clauis, affigitur cruci, sociatur latronibus, & velut seductor, & diuinæ humanæque maiestatis perduellis, morte turpissima & acerbissima afficitur: & in his omnibus non contendit, non reclamauit, non contradixit, sed tamquam omnis coram

coram rudente non aperuit os suum, & in super etiam pro suis tor-
toribus Patrem rogavit: qui in hominis figura latens, nihil de im-
patientia hominis mutatus est. Hinc vel maxime Pharisei Do-
minum agnoscere debuistis: patientiam huiusmodi nemo homi-
num perpetraret. Hæc est suprema omnis patientiæ forma: hæc
nihil sublimius animo concipi potest. Quare velut perfectissi-
mum exemplar, ad omnes huius vitæ molestias æquanimitèr tole-
randas, nobis semper ob oculos versari debet.

175 *Mansuetudo* parum differt à *patientia*, quæ in iniuriis cernitur. *Mansuetudo*

Sicut enim patientiæ est, in iniuriis cohibere vindictam; ita man-
suetudinis, reprimere iram, quæ est vindictæ appetitio. Atqui in
Deo parum vel nihil ira & vindicta differunt. unde quidquid de
patientia dictum est, etiam ad mansuetudinem pertinet. Itaque
dicitur Deus *mansuetus*, quia iniuriis non facile exasperatur in iram,
non excandescit in furorem, sed pristinam animi dulcedinem &
serenitatem retinens, fontes suæ benignitatis & beneficentiæ ob
nostram ingratitude non obturat.

176 *Clementia* cernitur in ignoscendo, dum quis ex animi benigni- *Clementia.*

tate reo pœnas commeritas vel condonat, vel multum imminuit.
Itaque est pars misericordiæ, vel potius ipsa misericordiæ virtus
inadæquatè concepta, quatenus nimirum respicit miseriam, quæ
ex pœnarum inflitu nascitur. Sicut igitur *miser cordia* Dei est in-
finita, ita etiam *clementia*, quia malum quod ipsa relaxat, im-
mensum est.

Opera clementiæ sunt, quotidianæ condonationes & castiga-
tiones, ut cum vel æternas vel temporales pœnas peccatoribus
remittit; cum varios morbos, pestem, famem, bellum, damna for-
tunarum, orbitatem, aliatque calamitates & flagella immittit, ut
à malo reuocet. Sunt enim hæc correptiones leues & momentaneæ
tendentes ad emendationem, ne in sempiternam miseriam ruam-
us. Sicut cum pater virga castigat charissimum filium regni he-
redem ut à malo absterreat, & dignum regno efficiat, non crude-
lis, sed verè clemens dicendus est: sic Medicus amaras potiones
exhibet ut grauioribus morbos vel depellat vel præcaueat. Magnæ
clementiæ est, ingens malum commutare in exiguum, pœnam
ignis in ictum virgæ vel multam vnius nummi. Commeriti su-
mus peccatis nostris æternam mortem; Deus misertus nostri com-
mutat hanc pœnam in temporalem, loco illius inferens morbum,
paupertatem, exilium, aut similem calamitatem, quæ nullam cum
• X x æterna

aterna illa habet proportionem. Per hanc simul & clementer puniunt peccata præterita, ut illorum amaritudinem non nihil gustemus; & incitat ad penitentiam, dum eius manum sentimus, & absterret à malo in futurum, dum timemus ne similia nobis obueniant. Est enim ista correctio & clemens mali præteriti vindicta, & præsentis medicina, & futuri præcautio. Quanta igitur in istis flagellis clementia! quanta benignitas & suauitas affectus diuini! Quid enim sunt omnes huius vitæ afflictiones ad ea quæ committimus? ad tot gehennas & incendia peccatis nostris debita? & tamen clementiâ Domini per illas leues & breues molestias, omnes inferorum pœnas & aternitatem illam redimimus, & curamur à peccatis, & ad gloriam cælestem præparamur. Vt enim ait Apostolus 2. Cor. 4. *momentaneum & leue tribulationis huius, supra modum in sublimitate aternam gloriæ pondus operatur in nobis.* Ex quibus constat, quanta sit tribulationis utilitas. vnde etiam passim in Scripturis tantopere commendatur. quæ breuitatis causa prætermitto, illud tantum monens cum Salomone Proverb. 3. *Disciplinam Domini, fili mi, ne abiicias; nec deficias, cum ab eo corripueris. Quem enim diligit Dominus, corripit; & quasi pater in filio complacet sibi.* quasi dicat, affectu planè paterno id facit, ut illum ab aeterno interitu vindicet, & dignum hereditate cælesti reddat. Itaque cum gaudio & gratiarum actione disciplina Domini excipienda.

CAPVT XXI.

Recollectio precatória de Misericordia.

MISERICORDIAS Domini in æternum cantabo. miseratione eius magnas & stupendas, antiquas & nouas, quarum non est numerus. *Misericordia enim Domini plena est terra, & miserationes eius super omnia opera eius.* Tu, Domine Deus meus, primitus de nihilo tenebris in lucem essentia, in speciem & naturam nos eduxisti; in naturam eximiam, inextremabilem, vultus tui signaculo insignitam, & maximis ornamentis cumulatam, nitidum utrosque virtutum aliquam & sensum tui ac bonorum tuorum habere possemus. Ornavisti sensuum vigore, quo tecum hunc mundum corporeum, & omnia quæ in illo continentur (in quibus potentia, sapientia, & pul-

Psal. 88.

Psal. 32.